

Om placeringen av pronomina subjektspredikativ

Filippa Lindahl

Högskolan Väst, filippa.lindahl@hv.se

Pronominellt objektsskifte, där ett obetonat objekt uppträder i mittfältet till vänster om eventuella satsadverbial, har varit ett centralt ämne i forskningen om nordisk ordföljd (Holmberg 1986, Andréasson 2008, 2010, 2013, Anderssen & Bentzen 2012). Distributionen vid objektsskifte är olika för pronomen med nominal antecedent, som i (1), och sådana med icke-nominal antecedent, som i (2a) och (2b), där pronomenet syftar på en sats respektive en verbfras.

(1) Jag såg *den inte*. (vs. Jag såg *inte den*.)

(2) a. Jag tror *det inte*. (vs. Jag tror *inte det*.)

b. Jag gjorde *det inte*. (vs. Jag gjorde *inte det*.)

Pronomen med nominal antecedent skiftar i betydligt större utsträckning än de med icke-nominal antecedent, där alternativformuleringen oftast föredras. Kognitiv status och pronomenets informationsstrukturella funktion som fortsättningstopik pekas ut som möjliga förklaringar (Andréasson 2008, 2010, 2013, Anderssen & Bentzen 2012).

Det med grammatisk funktion som subjektspredikativ, som i (3), har hittills inte diskuterats i relation till den skiftade ordföljden.

(3) Jag är *det inte* (vs. Jag är *inte det*)

Vid en första anblick ser den här ordföljden oväntad ut, men även dessa pronomen kan skifta under vissa omständigheter, vilket är fördragets ämne. En undersökning i Korp (Borin et al. 2012) avslöjar att skiftade subjektspredikativpronomen vanligen har en adjektivisk antecedent, men även nominala antecedenter förekommer. Ordföljden i exemplen kan inte förklaras av kognitiv status eller funktion som fortsättningstopik. Däremot liknar exemplen en typ av undantag som Andréasson (2010) identifierar, där kontrast på ett annat element i satsen möjliggör den skiftade ordföljden.

Referenser

- Anderssen, M. & Bentzen, K. (2012). Norwegian object shift as IP-internal topicalization. *Nordlyd* 39(1), 1–23. <https://doi.org/10.7557/12.2285>
- Andréasson, M. (2008). Not all objects are born alike – Accessibility as a key to pronominal object shift in Swedish and Danish. I M. Butt & T. Holloway King (Red.), *Proceedings of the LFG08 conference* (s. 26–45). CSLI. <http://csli-publications.stanford.edu/LFG/13/papers/lfg08andreasson.pdf>
- Andréasson, M. (2010). Object shift or object placement in general? I M. Butt & T. Holloway King (Red.), *Proceedings of the LFG10 conference* (s. 27–42). CSLI. <http://csli-publications.stanford.edu/LFG/15/papers/lfg10andreasson.pdf>
- Andréasson, M. (2013). Object shift in Scandinavian languages: The impact of contrasted elements. *Nordic Journal of Linguistics* 36(2), 187–217. <http://dx.doi.org/10.1017/s0332586513000231>
- Borin, L. Forsberg, M. & Roxendal, J. (2012). Korp – the corpus infrastructure of Språkbanken. I N. Calzolari, K. Choukri, T. Declerck, M.U. Doğan, B. Maegaard, J. Mariani, M. Asuncion, J. Odijk & S. Piperidis (Red.), *Proceedings of LREC 2012* (s. 474–478). ELRA. http://www.lrec-conf.org/proceedings/lrec2012/pdf/248_Paper.pdf
- Holmberg, A. (1986). *Word order and syntactic features in the Scandinavian languages and English*. Stockholm: Stockholm University dissertation.